

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Алла РЕВУЦЬКА
«28» «серпня» 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика та інформація

Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

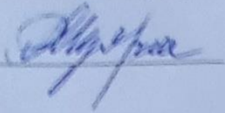
Освітня програма: ОПП «Економіка»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2025р.

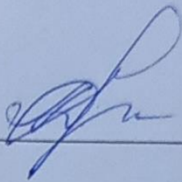
Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для здобувачів другого рівня вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини ОПП «Економіка». Умань: Уманський НУ, 2025. 21с.

Розробники: Мудрак Р. П., д.е.н., професор, професор кафедри економіки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри економіки

Алла ОСІПОВА

«28» серпня 2025 року

Схвалено методичною комісією факультету економіки і підприємництва
Протокол №1 від «29» серпня 2025 року

Голова методичної комісії факультету економіки і підприємництва

Руслан МУДРАК

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	дистанційна форма
Кількість кредитів – 3	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр:	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,4 год. самостійної роботи студента – 3,9 год.	Освітній рівень: другий (магістерський) Освітня програма: ОПП «Економіка»	Лекції:	
		12 год.	4 год.
		Практичні:	
		12 год.	4 год.
		Асинхронні:	
		-	16 год.
		Самостійна робота:	
		66 год.	66 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті, схваленого Вченою радою УНУ (протокол № 1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Стратегія сталого розвитку» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти «Економіка» за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини.

Мета: формування у майбутніх фахівців з економіки сучасного мислення на засадах концепції сталого розвитку суспільства та системи спеціальних знань у сфері прийняття управлінських рішень, набуття практичних умінь та навичок з організації та управління з використанням системного підходу та урахуванням наслідків діяльності по відношенню до довкілля та якості життя. А також просування суспільства на шляху сталого розвитку та забезпечення безпечних умов існування людства в майбутньому.

Завдання:

- ознайомити студентів з передумовами та необхідністю переходу суспільства на засади сталого розвитку;
- розглянути взаємозв'язок між економічним зростанням і сталим розвитком;
- описати основні екологічні проблеми та висвітлити актуальність та пріоритети екологічно збалансованого розвитку;
- дати поняття людського розвитку як головного чинника і показника суспільного прогресу та його місце у соціальній підсистемі сталого розвитку;
- проаналізувати соціо-економіко-екологічну систему як сукупність соціальної, економічної, екологічної підсистем, гармонійно об'єднаних у ціле, що породжує нову якість – сталий розвиток;
- розглянути концепцію сталого розвитку України.
- набуття студентами навичок та умінь самостійно вирішувати певні практичні питання з урахуванням впливу наслідків діяльності для сталого розвитку економіки;
- вміти визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку економіки;
- вміти визначати умови та фактори, що впливають на сталий розвиток економіки на різних рівнях;
- набути знання та вміння використовувати принципи сталого розвитку для сталого розвитку аграрної сфери економіки.

Предметом дисципліни «Стратегія сталого розвитку» є умови та фактори гармонійної взаємодії економічних, соціальних та природних систем, спрямованої на забезпечення стійкого розвитку суспільного виробництва.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: навчальна дисципліна «Стратегія сталого розвитку» викладається для здобувачів вищої освіти першого курсу в першому семестрі. Передумовою її вивчення є опанування дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Навчальна дисципліна «Стратегія сталого розвитку» передуює вивченню навчальної дисципліни «Стратегічне управління бізнесом».

Вивчення навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до ОПП «Економіка» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК1	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	ПРН11	Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів
		ПРН16	Формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства
ЗК3	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	ПРН2	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності
ЗК7	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	ПРН11	Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів
		ПРН14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем
		ПРН16	Формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства
		ПРН17	Вміти ідентифікувати основні взаємозв'язки та особливості функціонування аграрного бізнесу з урахуванням принципів сталого розвитку
Спеціальні компетентності (СК)			
СК5	Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку	ПРН11	Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку
		ПРН14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем
		ПРН17	Вміти ідентифікувати основні взає-

			мозв'язки та особливості функціонування аграрного бізнесу з урахуванням принципів сталого розвитку
СК10	Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем	ПРН4	Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень
		ПРН14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем
СК12	Здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства	ПРН16	Формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства
		ПРН17	Вміти ідентифікувати основні взаємозв'язки та особливості функціонування аграрного бізнесу з урахуванням принципів сталого розвитку
СК13	Здатність розуміти специфіку соціально-економічних відносин в аграрному бізнесі на засадах сталого розвитку	ПРН1	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем
		ПРН11	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем
		ПРН16	Формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства
		ПРН17	Вміти ідентифікувати основні взаємозв'язки та особливості функціонування аграрного бізнесу з урахуванням принципів сталого розвитку

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Стратегія сталого розвитку», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Володіння знаннями про суть, причини виникнення та історичні етапи еволюції концепції сталого розвитку, включаючи розуміння складного характеру взаємозв'язку умов і факторів сучасного економічного зростання та принципів сталого розвитку	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
1.2	Здатність критично осмислювати теорети-		

	ко-методичну базу стратегії сталого розвитку, розуміти її цілі, обґрунтовувати завдання та заходи для їх досягнення		
2	Уміння:		
2.1	Визначати умови та фактори, що впливають на сталий розвиток економіки на різних рівнях	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, дискусії, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
2.2	Розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми, які неминуче виникають в процесі розгортання системи комплексних заходів, спрямованих на досягнення цілей стратегії сталого розвитку України		
2.3	Розробляти проекти сталого розвитку територіальних громад, стратегії сталого розвитку територіальних господарських комплексів із аграрною спеціалізацією		
3	Комунікація:		
3.1	Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію про безальтернативність імплементації принципів сталого розвитку в стратегію соціально-економічного розвитку України	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, дискусії, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
3.2	Здатність вичерпно пояснювати фахівцям і нефахівцям причини існуючих проблем у реалізації стратегії сталого розвитку		
3.3	Здатність поєднувати теоретичні знання та досвід дослідницької діяльності для просування власного бачення напрямів реалізації стратегії сталого розвитку		
3.4	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в процесі розробки проекту сталого розвитку територіальної громади, стратегії сталого розвитку територіального господарського комплексу із аграрною спеціалізацією		
4	Відповідальність та автономія:		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за прийняття рішень в процесі розробки та реалізації проекту сталого розвитку територіальної громади, стратегії сталого розвитку територіального господарського комплексу із аграрною спеціалізацією	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, дискусії, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
4.2	Здатність нести відповідальність за планування, організацію та контроль виконання групових завдань, спрямованих на забезпечення реалізації стратегії сталого розвитку		
4.3	Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності		

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни

Програмний результат навчання		Методи навчання	Методи контролю
ПРН1	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
ПРН2	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату
ПРН4	Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, дискусії, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
ПРН11	Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
ПРН14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, дискусії, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
ПРН16	Формулювати, аналізувати та прий-	Лекції, практи-	Розкриття змісту пун-

	мати ефективні рішення у сфері агро-бізнесу в контексті сталого розвитку суспільства	чні заняття, індивідуальні консультації, дискусії, самостійна робота, Moodle	ктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.
ПРН17	Вміти ідентифікувати основні взаємозв'язки та особливості функціонування аграрного бізнесу з урахуванням принципів сталого розвитку	Лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, самостійна робота, Moodle	Розкриття змісту пунктів плану практичного заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Модульний контроль (тести). Презентація реферату.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТАЛИЙ РОЗВИТОК: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРИНЦИПИ

Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку

Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація.

Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання.

Положення «Порядку денного на 21 століття». Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.

Необхідність переходу до Стратегії сталого розвитку суспільства.

Тема 2. Концепція сталого розвитку.

Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.

Концептуальна сутність сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку.

Ключові моменти концепції сталого розвитку.

Інституційне забезпечення концепції сталого розвитку.

Topic 2. The concept of sustainable development

History of the formation of the concept of sustainable development of society. The role of the UN in defining the principles of sustainable development.

Conceptual essence of sustainable development. Basic concepts and definitions of sustainable development.

Key points of the concept of sustainable development.

Institutional support for the concept of sustainable development.

Тема 3. Цілі сталого розвитку

Цілі сталого розвитку людства.

Індикатори та індекси сталого розвитку.

Взаємозв'язок індикаторів сталого розвитку із системою показників Цілей розвитку тисячоліття та системою індикаторів Європейського союзу.

Поняття моніторингу сталого розвитку, його мета та об'єкт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Тема 4. Стратегія сталого розвитку України.

Стратегічне бачення сталого розвитку України.

Керівні принципи Стратегії сталого розвитку України.

Національні цілі сталого розвитку України.

Впровадження Стратегії сталого розвитку України.

Ключові цільові показники впровадження Стратегії сталого розвитку України.

Особливості формування стратегій сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях.

Тема 5. Економічна складова сталого розвитку

Економічне зростання і сталий розвиток.

Економічні умови збалансованого розвитку територій.

Оцінювання конкурентоспроможності та економічної безпеки територій.

Стратегічні засади інвестиційного забезпечення сталого розвитку.

Оцінювання економічних індикаторів сталого розвитку.

Раціональне використання природних ресурсів. Висока ресурсо- та енергоємність української економіки як загроза сталості розвитку. Економічний механізм раціонального природокористування.

Шляхи та засоби реалізації державної політики сталого розвитку в економічній та фінансовій сферах.

Topic 5. Economic component of sustainable development

Economic growth and sustainable development.

Economic conditions for balanced development of territories.

Assessment of competitiveness and economic security of territories.

Strategic principles of investment support for sustainable development.

Evaluation of economic indicators of sustainable development.

Rational use of natural resources. High resource and energy intensity of the Ukrainian economy as a threat to sustainable development. Economic mechanism of rational use of natural resources.

Ways and means of implementing the state policy of sustainable development in the economic and financial spheres.

Тема 6. Екологічна та соціальна складова сталого розвитку

Екологічна криза.

Сталий розвиток та міжнародна екологічна політика.

Сталий розвиток природно-ресурсного потенціалу. Інституційні детермінанти забезпечення екологічного вектору сталого розвитку територій.

Міжнародна та національна екологічна політика і сталий розвиток територій.

Природно-техногенна та екологічної безпека сталого розвитку.

Стратегічні завдання сталого розвитку України у сфері екологічно збалансованого розвитку економіки

Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку.

Інституційні детермінанти забезпечення соціального вектору сталого розвитку.

Здоров'я населення та якість життя.

Поняття й сутність індексу людського розвитку.

Розвиток громадянського суспільства

Проект сталого розвитку територіальної громади

4. Структура навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» за модульною системою

№	Назва змістових модулів і тем	Денна форма				Дистанційна форма				
		Кількість годин								
		усього	в тому числі			усього	в тому числі			
			л	п	с.р.		л	п	а	с.р.
Змістовий модуль 1. Сталий розвиток: сутність, складові, принципи										
1.	Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	15	2	2	11	15	2	2	-	11
2.	Тема 2. Концепція сталого розвитку [The concept of sustainable development]*.	15	2	2	11	15	-	-	4	11
3.	Тема 3. Цілі сталого розвитку	15	2	2	11	15	-	-	4	11
Разом за змістовим модулем 1		45	6	6	33	45	2	2	8	33
Змістовий модуль 2. Реалізація політики забезпечення сталого розвитку										
4.	Тема 4. Стратегія сталого розвитку України	15	2	2	11	15	2	2	-	11
5.	Тема 5. Економічна складова сталого розвитку [Economic component of sustainable development]**	15	2	2	11	15	-	-	4	11
6.	Тема 6. Екологічна та соціальна складова сталого розвитку	15	2	2	11	15	-	-	4	11
Разом за змістовим модулем 2		45	6	6	33	45	2	2	8	33
Усього годин		90	12	12	66	90	4	4	16	66

*лекційне та практичне заняття проводяться на англійській мові;

** залучені стейкхолдери для спільного проведення аудиторного заняття.

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва змістового модуля та заняття	Кількість годин	
		денна форма	дистанційна форма
Змістовий модуль 1. Сталий розвиток: сутність, складові, принципи			
1	Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	2	2
2	Тема 2. Концепція сталого розвитку [The concept of sustainable development].	2	-
3	Тема 3. Цілі сталого розвитку	2	-
4	Тема 4. Стратегія сталого розвитку України	2	2
5	Тема 5. Економічна складова сталого розвитку [Economic component of sustainable development]	2	-
6	Тема 6. Екологічна та соціальна складова сталого розвитку	2	-
Всього		12	4

5.1. Теми асинхронних занять дистанційної форми

№ п\п	Назва змістового модуля та заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	-
2	Тема 2. Концепція сталого розвитку [The concept of sustainable development].	4
3	Тема 3. Цілі сталого розвитку	4
4	Тема 4. Стратегія сталого розвитку України	-
5	Тема 5. Економічна складова сталого розвитку [Economic component of sustainable development]*	4
6	Тема 6. Екологічна та соціальна складова сталого розвитку	4
Всього		16

6. Самостійна робота

Тема	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	дистанційна форма
Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	Положення «Порядку денного на 21 століття». Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України Необхідність переходу до Стратегії сталого розвитку суспільства	11	11
Тема 2. Концепція сталого розвитку [The concept of sustainable development]	Ключові моменти концепції сталого розвитку Інституційне забезпечення концепції сталого розвитку Key points of the sustainable development concept Institutional support for the concept of sustainable development	11	11
Тема 3. Цілі сталого розвитку	Поняття моніторингу сталого розвитку, його мета та об'єкт	11	11
Тема 4. Стратегія сталого розвитку України	Впровадження Стратегії сталого розвитку України Особливості формування стратегій сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях	11	11
Тема 5. Економічна складова сталого розвитку [Economic component of sustainable development]	Оцінювання конкурентоспроможності та економічної безпеки територій Оцінювання економічних індикаторів сталого розвитку Шляхи та засоби реалізації державної політики сталого розвитку в економічній та фінансовій сферах Економічний механізм раціонального природокористування Assessment of competitiveness and economic security of territories Assessment of economic indicators of sustainable development Ways and means of implementing the state policy of sustainable development in the economic and financial spheres Economic mechanism of rational nature management	11	11
Тема 6. Екологічна та соціальна складова сталого розвитку	Екологічна криза Сталий розвиток та міжнародна екологічна політика Сталий розвиток природно-ресурсного потенціалу. Інституційні детермінанти забезпечення екологічного вектору сталого розвитку територій	11	11
Всього		66	66

Самостійна робота передбачає самостійне опанування студентами навчального матеріалу за тематикою змістових модулів, який не розглядався на лекціях та практичних заняттях.

Виконання самостійної роботи студента проводиться також у наступних формах:

1) реферат. Реферат має такий зміст:

Вступ

Простий план по темі

Висновки

Список використаної літератури (зразок оформлення за адресою <http://library.lp.edu.ua/yak-oformyty-spysok-literatury>)

Виконується у вигляді друкованого тексту на папері формату А-4 обсягом від 6 до 8 сторінок. Шрифт: Times New Roman. Розмір шрифту – 14, звичайний. Вирівнювання тексту – по-ширині без пропусків і скорочень. Абзацний відступ – 10 мм. Міжрядковий інтервал – 1,5. Поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм;

2) повідомлення. Повідомлення – це актуальна економічна інформація мікро-, мезо-, макро-, мегаекономічного рівня, яка має навчально-пізнавальний характер загальним обсягом 3-4 сторінки. Повідомлення має наступний зміст:

Вступ

Повідомлення

Список використаної літератури (зразок оформлення за адресою <http://library.lp.edu.ua/yak-oformyty-spysok-literatury>)

Виконується у вигляді друкованого тексту на папері формату А-4 обсягом від 4 до 6 сторінок. Шрифт: Times New Roman. Розмір шрифту – 14, звичайний. Вирівнювання тексту – по-ширині без пропусків і скорочень. Абзацний відступ – 10 мм. Міжрядковий інтервал – 1,5. Поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм;

3) додаткова робота: участь у науково-практичній конференції, науковому семінарі, студентській олімпіаді, конкурсі студентських наукових робіт, розробка стратегії сталого розвитку тощо.

7. Методи навчання

У рамках вивчення дисципліни передбачаються такі види занять:

- лекції;
- практичні заняття;
- асинхронні заняття;
- індивідуальні консультації;
- дискусії;
- самостійна робота.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Навчання із застосуванням дистанційних технологій здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУ використовується система управління навчанням Moodle. В разі запровадження карантинних обмежень або інших заходів, спрямованих на забезпечення безпеки здобувачів вищої освіти, проводяться відеоконференції в форматі лекцій або практичних занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

Для дистанційної форми передбачено 16 год асинхронних занять. Асинхронність означає можливість часового не співпадіння активності роботи викладача та здобувача

освіти, із обов'язковим виконанням здобувачем освіти контрольних завдань із визначеним викладачем кінцевим терміном їх подання для перевірки.

8. Методи контролю

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

- відповідь на питання практичного заняття, тематичні запитання та завдання оцінюються за стандартною шкалою, але лише у межах позитивних оцінок: «відмінно» – 5 балів; «добре» – 4 бали; «задовільно» – 3 бали;
- всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки: переможець – 5 балів, його опонент – 3 бали;
- асинхронне заняття:
 - дистанційна форма передбачає необхідність виконання контрольних завдань до визначеного викладачем кінцевого терміну їх перевірки. Завдання розроблені у вигляді тестів та розміщені у планах практичних занять для кожної теми у рубриці **«завдання для самоперевірки»**. Здобувач вищої освіти виконує тестові завдання для самоперевірки та надсилає результат на електронну адресу mrp1974@ukr.net. Оцінювання результатів: $\geq 90\%$ правильних відповідей – 5 балів; 75-89% – 4 бали; 60-74% – 3 бали; 50-59% – 2 бали; $\leq 49\%$ правильних відповідей – 0 балів;
 - підготовка реферату: 2 бали;
 - підготовка повідомлення: 1 бал;
 - бали за додаткову роботу (участь у науково-практичній конференції, науковому семінарі, студентській олімпіаді, конкурсі студентських наукових робіт, розробка стратегії сталого розвитку тощо) – 10 балів;
 - два модульних контролі (по 50 тестових завдань) по кожному з яких можна набрати бали відповідно до кількості (%) правильних відповідей:
 - $\geq 90\%$ правильних відповідей – 24 бали; 75-89% – 20 балів; 60-74% – 16 балів; 50-59% – 12 балів; $\leq 49\%$ правильних відповідей – 0 балів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма

Кількість балів за зміст. модуль	ЗМ 1				ЗМ 2					Бали за додаткову роботу (10)	Загальна сума балів 100
	45				45						
Тема	1	2	3	1 модульний контроль 24	4	5	6	2 модульний контроль 24			
Кількість балів за видами робіт:	7	7	7		7	7	7				
практичні заняття, всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки	5	5	5		5	5	5				
самостійна робота	2	2	2		2	2	2				

Дистанційна форма

Дистанційна форма									
Кількість балів за зміст. модуль	ЗМ 1				ЗМ 2				
	45				45				
Тема	1	2	3	1 модульний контроль 24	4	5	6	2 модульний контроль 24	
Кількість балів за видами робіт:	7	7	7		7	7	7		
практичні заняття, всебічний розгляд проблемного питання у формі полеміки	5	-	-		5	-	-		
асинхронні заняття	-	5	5		-	5	5		
самостійна робота	2	2	2		2	2	2		
Бали за додаткову роботу (10)									
Загальна сума балів 100									

Шкала оцінювання

Рейтинговий показник	Оцінка у національній шкалі	Оцінка
90-100	Зараховано	A (відмінно)
82-89		B (добре)
75-81		C (добре)
67-74		D (задовільно)
60-66		E (задовільно)
35-59	Не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» включає:

1. Мудрак Р.П. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для здобувачів другого рівня вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини ОПП «Економіка» денної і дистанцій-

ної форми. Умань: Уманський НУ, 2025. 41с.

2. Мудрак Р.П. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи з дисципліни «Стратегія сталого розвитку» здобувачами другого рівня вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини ОПП «Економіка» денної і дистанційної форми. Умань: Уманський НУ, 2025. 22с.

3. Електронний курс на платформі Moodle:
<https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1336>

11. Рекомендована література

Базова

1. Аналітичний звіт: Україна на шляху до стабільності та зростання. Режим доступу: http://newser.com.ua/media/projects/1/file/New_Ukraine_book.pdf.

2. Боголюбов В.М., Прилипка В.А. Стратегія сталого розвитку: навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2010. 322 с.

3. Глобальні цілі сталого розвитку 2030. Режим доступу: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web(2).pdf).

4. Горбач Л.М., Гончаренко М.Ф. Сталий розвиток: сучасна парадигма, реалії і перспективи. Вид-во Кондор, 2023. 372с.

5. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку / Дейлі Г.; [пер.з англ.]. К.: Інтелсфера, 2002. 312 с.

6. Караваєва Н. В., Карпан Р. В., Коцко Т. А. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: Навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2008. 384 с.

7. Клименко М.О. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб./М.О. Клименко, Л.В. Клименко. Рівне: НУВГ, 2010.267 с.

8. Коломієць Л. В. Стратегія сталого розвитку навч. посіб.; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2019. 126 с.

9. Коротіч, Г. В. Філософія сталого розвитку просторових систем: навчальний посібник. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2017. 160 с

10. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012. 72 с. URL: http://ecos.kiev.ua/share/upload/Dopovid_nacionalna_paradygma_stalogo_rozvytku.pdf.

11. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна». Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

12. Порядок денний на XXI століття : Програма дій ухвалена конференцією ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (Саміт «Планета Земля», 1992 р.): Пер. з англ. 2-ге вид. К.: Інтелсфера, 2000. 360 с.

13. Сталий розвиток довкілля: навч. посібник [Маркіна Л.М., Трохименко Г.Г., Ушкац С.Ю., Жолобенко Н.Ю.]. Миколаїв: Серія «Навчальні посібники», 2020. 224с. ISBN: 978-966-321-408-5

14. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем; за заг. ред. І.В. Недіна. К.: Університетська книга, 2023. 384с. ISBN: 978-966-680-390-3

15. Садовенко, А., Масловська, Л., Серета, В., Тимочко, Т. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник. 2 вид. К.: Академія муніципального управління, 2011. 392 с.

16. Сприяння сталому розвитку в Україні / Міжнародний проект за ініціативи Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй та Агенції США з міжнародного розвитку. Режим доступу: <http://www.undpsust.kiev.ua/>.

17. Стратегія сталого розвитку: підручник [В.М. Боголюбов, М.О. Клименко, Ме-

льник Л.Г., О.О. Ракоїд]; за ред. В.М. Боголюбова. К.: ВЦ НУБПУ, 2018. 446 с.

18. Сталий розвиток сільських територій / Sustainable Development of Rural Areas; під ред. Т. Зінчук, Ю. Раманаускас. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 421с. ISBN 978-617-673-837-4

19. Степаненко, А. В., Дронова, О. Л., Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.

20. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

21. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>.

22. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» № 722/2019 від 30 вересня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

23. Зінчук Т. Сталий розвиток сільських територій. К.: Центр учбової літератури, 2020. 422с. ISBN: 978-617-673-837-4

24. Чандрян Н. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування економіки та суспільства. Київ: Наш формат, 2020. 288с.

25. Маркіна Л.М., Трохименко Г.Г., Ушкац С.Ю., Жолобенко Н.Ю. Сталий розвиток довкілля. Вид-во НУК, 2020. 224с.

26. Мельник Л.Г. «Зелена» економіка. Досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій. Суми: Університетська книга, 2021. 316с.

27. Форум по стійкому розвитку України. Режим доступу: <http://www.sustainable-cities.net.ua>.

Додаткова

1. Архітектоніка управління збалансованим розвитком національної економіки/ кол. моног. за ред. . Т.Л.Желюк. Тернопіль: Крок, 2017. 337с.

2. Бурляй А. П., Бурляй О.Л. Рябченко О. О. Роль сільських домогосподарств у сталому розвитку України. Науковий збірник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Випуск 18. Ужгород. 2018. С.58-63

3. Бурляй А., Рябченко О. Інституційні засади класифікації малих сільських господарств в Україні в контексті сталого розвитку. Збірник наукових праць Білоцерківського національного аграрного університету. Серія «Економіка та управління АПК». Біла церква, 2018. Випуск 1 (139). С.40-49.

4. Бурляй А.П. Організаційно-економічні засади екологізації аграрної сфери економіки України: монографія. Умань. Видавець «Сочінський М.М.», 2019. 348с.

5. Бурляй А.П. Оцінка впливу еколого-економічних чинників на розвиток сільсько-го господарства. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2019. 35. С.7-13. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-35-1. ISSN 2307-8030 (PRINT).

6. Бурляй А.П., Костюк В.С., Смолій Л.В., Осіпова А.А. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Умань, 2021. Вип. 98. Ч.2. С. 221-231. DOI 10.31395/2415-8240-2021-98-2-221-231.

7. Бурляй А.П., Лемещенко Н.М. Сталий розвиток сільського господарства: соціальний аспект [Електронний ресурс]. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. №6(17). С.476-486.

8. Гуроров О.І., Бурляй А.П. Науково-практичні підходи та напрями формування організаційно-економічного забезпечення екологізації сільського господарства України в умовах сталого розвитку. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». 2021. № 1. С. 55-69.

9. Згуровський М. З. Сталий розвиток регіонів України [Текст] / науковий керівник М. З. Згуровський. К.: НТУУ«КПІ», 2009. 197 с.

10. Зубець М.В. Екологія: критична. Голос України. 2008. № 109 (4359). С. 6.
11. Лемещенко Н.М., Бурляй О.Л., Бурляй А.П. Диверсифікація виробництва як напрям сталого розвитку сільськогосподарських підприємств Черкаської області. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Умань, 2018. Вип.93. – Ч.2: Економічні науки. – С.114–131.
12. Мелаш, В. Д., Молодиченко, В. В., Гнатів, О. В., Вахняк, Н. В., Саєнко, Ю. О., & Варениченко, А. Б. (2017). Підготовка майбутніх педагогів до реалізації екологічної освіти для сталого розвитку: навчально-методичний посібник. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ педагогів ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, 250.
13. Мудрак Р.П. та ін. Сталий розвиток агропродовольчої системи України: суть та практичне значення [Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів: колективна монографія / Павлов О.І., Хвесик М.А., Юрчишин В.В., Непочатенко О.О., Нестерчук Ю.О. та ін.]; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Астпринт, 2012. 760с.
14. Мудрак Р. П. Соціальна інфраструктура сільських територій. Вісник Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького. 2019. Випуск 1. Серія: Економічні науки. С. 11-19.
15. Мудрак Р. П. Сталий розвиток регіонального агропродовольчого виробництва в умовах зростання відкритості національної економіки. Український журнал прикладної економіки. 2019. Том 4. № 4. С. 320-327.
16. Мудрак Р. П. Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників і розвиток кооперації. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2020. Випуск 97. Частина 2. С. 184-196.
17. Скудларські Я., Бурляй А.П., Мудрак Р.П., Смертенюк І.І. Напрями інноваційного розвитку сільського господарства в контексті кліматичних змін. Облік і фінанси. 2021. № 2(92). С. 136-146. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-2\(92\)-136-146](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-2(92)-136-146)
18. Nesterchuk Yu., Bechko P., Mudrak R., Sokoliuk S., Melnyk L. State tools for the development of entrepreneurial activity in the agrarian sphere. Laplage em Revista (International). 2021. Vol.7. N. 3B. P.125-138
19. Мудрак Р.П., Лагодієнко В.В., Демченко О.В. Проблеми реалізації концепції сталого розвитку в аграрному секторі економіки України. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 3. С. 204-213.
20. Мудрак Р.П., Лагодієнко В.В., Демченко О.В. Економічна складова сталого розвитку сільського господарства України. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2022. Випуск 101. Частина 2. С. 141-152.
21. Мудрак Р.П. Інвестиційне забезпечення сталого аграрного виробництва України: стан та ключові ризики [Електронний ресурс]. Ефективна економіка. 2024. № 1. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.10>
22. Мудрак Р.П., Андрусяк Н.О. Ризики соціальної сталості аграрного виробництва України. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2024. Випуск 104. Частина 2. С. 116-131. DOI: 10.32782/2415-8240-2024-104-2-116-131
23. Мудрак Р.П. Глобальна демографічна проблема: суть та способи вирішення. Збірник наукових праць Уманського національного університету. 2025. Випуск 106. Частина 2. С. 457-470. DOI 10.32782/2415-8240-2025-106-2-457-470

12. Інформаційні ресурси

1. Сайт Державного комітету статистики України: www.ukrstat.gov.ua
2. Сайт Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua
3. Сайт статистичного органу ЄС <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
4. Сайт Організації економічного співробітництва та розвитку <https://stats.oecd.org/>
5. Сайт Світового банку <https://www.worldbank.org/>

6. Сайт Міжнародного валютного фонду <https://www.imf.org/external/index.htm>
7. Сайт Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН <http://www.fao.org/home/en/>

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання здійснюється відповідно до нормативних актів Уманського НУ: Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>); Положення про комісію Уманського НУ з визнання здобутих в іноземних установах документів про освіту, наукові ступені та вчені звання (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/o355>); Положення про апеляцію здобувачів вищої освіти щодо оцінки, отриманої під час підсумкового семестрового контролю в Уманському НУ (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/8kHn>).

14. Політика академічної доброчесності

Політика академічної доброчесності базується на дотриманні принципів і правил передбачених нормативними актами Уманського НУ: Кодексом академічної доброчесності Уманського НУ (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>); Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності Уманського НУ (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/L597>); Порядком встановлення фактів порушення академічної доброчесності в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/92KM>); Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському НУ (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/D1iS>).

15. Зміни у робочій програмі на 2025-2026 навчальний рік

1. Оновлено змістовне наповнення теми «Екологічна та соціальна складова сталого розвитку».
2. Проведено корегування розподілу часу на лекції, практичні, асинхронні заняття та самостійну роботу студентів
3. Оновлено перелік рекомендованої літератури.